

مهدویت و سبک زندگی

محمود ملکی راد

www.ketab.ir

پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

مهدویت و سبک زندگی

محمود ملکی‌راد

ناشر

پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

تهیه

پژوهشکده مهدویت و آینده‌پژوهی

سرپرستار

محمدباقر انصاری

ویراستار

فاطمه رجایی بهشت‌آباد

لینوگرافی، چاپ و صحافی

چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰

شمارگان: ۳۵۰

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

عنوان: ۶۸۴؛ مسلسل: ۱۰۶۰۰

نشانی

قم، خیابان معلم، ساختمان ستاد دفتر تبلیغات اسلامی،

نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

تلفن و دورنگار: ۰۲۵-۳۷۸۳۲۸۳۳

ص.پ: ۳۷۱۸۵/۳۶۸۸

کدپستی: ۳۷۱۵۶۱۶۵۹۱

مراکز پخش

۱. قم، میدان شهدا، تلفن و دورنگار ۰۲۵-۳۱۱۵۱۲۵۰

۲. تهران، خیابان انقلاب، روبروی در دانشگاه تهران،

پاساژ فروزنده، طبقه همکف، واحد ۳۱۲، تلفن:

۰۲۱-۶۶۹۵۱۵۳۴

وب‌گاه: www.pub.isca.ac.ir

رایانامه: nashr@isca.ac.ir

فروشگاه مجازی نشر: www.shop.isca.ac.ir

فروشگاه نشر دیجیتال: www.pajooahaan.ir

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

سرشناسه:

عنوان‌نام‌پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شابک:

وضعیت فهرست‌نویسی:

یادداشت:

یادداشت:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

شناسه افزوده:

رده‌بندی کنگره:

رده‌بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

ملکی‌راد، محمود، ۱۳۴۴-

مهدویت و سبک زندگی / محمود ملکی‌راد؛ تهیه‌کننده پژوهی

قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت پژوهی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ

اسلامی، ۱۴۰۰

ص ۳۲۸

۷۵۰۰۰۰ ریال:

فیبا

کتابنامه: ص. [۲۸۳] - ۲۹۲؛ همچنین به صورت زیرنویس

نمایه

مهدویت -- انتظار

خانواده -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام

تربیت خانوادگی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت پژوهی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ

اسلامی، پژوهشکده مهدویت و آینده‌پژوهی

BP ۲۲۴

۲۹۷/۴۶۲

۷۶۵۰۹۲۴

۱۵		سخنی با خواننده
۱۹		مقدمه

فصل اول: کلیات و مبانی

۲۳		مبحث اول: کلیات
۲۳		تبیین موضوع
۲۶		ضرورت و اهمیت تحقیق
۲۷		اهداف تحقیق
۲۸		پرسش‌های تحقیق
۲۹		پیشینه تحقیق
۴۰		چارچوب و مبانی نظری تحقیق
۴۰		اصطلاحات و مفاهیم اساسی تحقیق
۴۸		روش و نوع تحقیق
۴۸		مبحث دوم: مبانی
۴۸		گفتار اول: نقش دین در ارائه الگو برای سبک زندگی
۵۳		گفتار دوم: عناصر تأثیرگذار اندیشه مهدویت در ارائه مدل سبک زندگی اسلامی

۱. ارائه الگو و مدل سبک زندگی مسالمت‌آمیز با پیروان ادیان و مذاهب از راه
 ۵۴. باور به منجی موعود
- ۱-۱. از راه منجی‌باوری ۵۵
- ۱-۲. منجی‌باوری و هویت مشترک بین پیروان ادیان و مذاهب ۵۶
- ۱-۳. منجی‌باوری و تکیه بر ارزش‌های مشترک ۵۷
- ۱-۴. منجی‌باوری و نظام هنجارهای مشترک ۵۹
۲. ارائه الگو و مدل سبک زندگی مسالمت‌آمیز با پیروان مذاهب اسلامی از راه
 ۶۰. باور به مهدویت
۳. ارائه الگو و مدل سبک زندگی مسالمت‌آمیز شیعیان با همدیگر با تکیه بر
 ۶۱. اعتقاد به مهدویت سنی
۴. ارائه الگوی سبک زندگی بر محور یقین به وجود حجت خدا در زمین ۶۳
۵. ارائه الگوی سبک زندگی بر محور نظارت امام مهدی (ع) بر زندگی از طریق
 ۶۵. عرضه اعمال مردم بر امام (ع)
۶. ارائه الگوی سبک زندگی منتظرانه از راه انتظار ظهور امام مهدی (ع) ۶۷
- چگونگی تأثیر انتظار در ارائه الگوی مناسب برای سبک زندگی مهدوی و اسلامی ۶۸
- ۶-۱. انتظار و سبک زندگی اخلاق‌مدار ۶۸
- ۶-۲. انتظار و سبک زندگی مؤمنانه ۶۹
- ۶-۳. انتظار و سبک زندگی بر محور تقوا ۷۰
- ۶-۴. انتظار و سبک زندگی صابرا نه ۷۱
- ۶-۵. انتظار و سبک زندگی متعهدانه و مسئولانه ۷۲
- ۶-۶. انتظار و سبک زندگی آگاهانه ۷۲
- ۶-۷. انتظار و سبک زندگی مقتدرانه ۷۳
۷. ارائه الگوی سبک زندگی امیدوارانه، از راه امید به ظهور منجی موعود ۷۴

۸. ارائه الگوی سبک زندگی آرمان‌گرا و چشم‌اندازانه از راه برنامه‌ریزی و پردازش آینده روشن ۷۹
۹. ارائه الگوی سبک زندگی زمینه‌ساز، بر محور ویژگی منتظران و یاران امام علیه السلام ۸۰
- ۹-۱. تقویت و تثبیت باورهای دینی ۸۲
- ۹-۲. تثبیت و تحکیم ورع و تقوا ۸۲
- ۹-۳. تحکیم و تثبیت ارزش‌های اخلاقی و تربیتی ۸۳
- ۹-۴. عقلانیت و خردورزی منتظران ۸۴
- ۹-۵. تحکیم و تقویت بصیرت و بینش سیاسی و اجتماعی ۸۵
۱۰. ارائه الگوی سبک زندگی بر محور محبت به اولیای الهی ۸۶

فصل دوم: الگوی سبک زندگی بر محور باورها و بینش‌ها

- مقدمه ۸۹
- مبحث اول: هدفمند دانستن تاریخ و تلقی درست از آن ۹۰
۱. ارائه الگوی سبک زندگی عام و فراگیر و جهان‌شمول ۹۳
۲. ارائه الگوی سبک زندگی بر محور عدالت ۹۵
۳. ارائه الگوی سبک زندگی بر محور معنویت و تعالی اخلاقی ۹۶
۴. ارائه الگوی سبک زندگی بر محور حق‌گرایی ۹۸
۵. ارائه الگوی سبک زندگی بر محور تحول‌گرایی مثبت ۹۹
- مبحث دوم: برنامه‌ریزی برای آینده و پردازش آینده روشن ۱۰۱
۱. ارائه الگوی سبک زندگی بر محور حق‌خواهی ۱۰۴
۲. ارائه الگوی سبک زندگی بر محور امید ۱۰۴
۳. ارائه الگوی سبک زندگی بر محور کمال‌خواهی ۱۰۵

مبحث سوم: ارائه الگوی سبک زندگی مسالمت آمیز بر اساس مشترکات ادیان و

مذاهب در باور به منجی موعود..... ۱۰۷

۱. از راه تکیه بر باور مشترک بین ادیان..... ۱۰۷

۲. از راه ایجاد هویت مشترک بین پیروان ادیان و مذاهب..... ۱۰۸

۳. از راه تکیه بر ارزش های مشترک..... ۱۰۸

۴. از راه ایجاد نظام هنجارهای مشترک..... ۱۰۹

مبحث چهارم: تقویت باورمندی به امام زمان (عج)..... ۱۱۱

مبحث پنجم: اعتقاد به استمرار وجود امام و حجت الهی در زمین..... ۱۱۷

۱. ارائه الگوی سبک زندگی مبتنی بر کسب از هدایت امام (عج)..... ۱۲۴

۲. ارائه الگوی سبک زندگی بر محور شاهد دانستن امام (عج) بر اعمال مردم..... ۱۲۵

۳. ارائه الگوی سبک زندگی بر محور تطهیر نفوس مردم..... ۱۲۷

مبحث ششم: باور به ولایت امام زمان (عج) بر باطن افراد..... ۱۲۹

شئون مختلف ولایت باطنی امام زمان (عج) و تأثیر آن در سبک زندگی..... ۱۳۱

۱. هدایت باطنی افراد..... ۱۳۱

۲. شاهد بر اعمال مردم..... ۱۳۱

۳. تطهیر نفوس مردم..... ۱۳۲

مبحث هفتم: باور به حضور امام در میان مردم و عرضه اعمال بر ایشان..... ۱۳۲

مبحث هشتم: باور به رهبری نواب عام در عصر غیبت..... ۱۳۶

مبحث نهم: انحراف زدایی..... ۱۳۸

۱. سستی ایمان..... ۱۳۹

۲. فراگیری فتنه..... ۱۴۰

۳. فراگیری انحراف..... ۱۴۱

۴. ضعف در شناخت امام ۱۴۲
۵. شک و حیرت در مردم ۱۴۲

فصل سوم: الگوی سبک زندگی بر محور ارزش‌ها و گرایش‌ها

- مقدمه ۱۴۷
- مبحث اول: ارزش‌های برآمده از مهدویت و کارکرد آن در سبک زندگی ۱۵۰
۱. ارزش‌های اخلاقی ۱۵۰
۲. ارزش‌های سیاسی و اجتماعی ۱۵۲
۳. ارزش‌های اقتصادی ۱۵۲
- ۱-۳. عدالت اقتصادی و ارائه الگوی سبک زندگی عدالت‌محور ۱۵۳
- ۲-۳. نظام اقتصادی معاون‌گرا و ارائه الگوی سبک زندگی معنویت‌گرا ۱۵۳
۴. ارزش‌های عاطفی ۱۵۴
- ۱-۴. ارائه سبک زندگی بر محور محبت به اولیای الهی ۱۵۴
- ۴-۴. سبک زندگی بر محور تولی و تبری ۱۵۵
- ۳-۴. سبک زندگی بر محور توجه به ادعیه منسوب به امام زمان علیه السلام ۱۵۶
- ۴-۴. سبک زندگی بر محور احیای یاد امام زمان علیه السلام ۱۵۷
- ۵-۴. ارائه سبک زندگی بر محور بزرگداشت اماکن منسوب به امام مهدی علیه السلام ۱۵۸
- مبحث دوم: پایبندی به ویژگی‌های اخلاقی منتظران و کارکرد آن در سبک زندگی ۱۵۹
۱. صبر و پایداری و استقامت و ارائه سبک زندگی بر محور آن ۱۶۱
۲. تهذیب و خودسازی و ارائه سبک زندگی بر محور آن ۱۶۴
۳. تقوا و ورع و ارائه سبک زندگی بر محور آن ۱۶۵
۴. عبادت و ارائه سبک زندگی بر محور آن ۱۶۷
۵. صدق و اخلاص و ارائه سبک زندگی بر محور آن ۱۶۸

سخنی با خواننده

مهدویت از دیرباز به عنوان باوری اصیل میان باورمندان اسلامی جایگاه مهمی داشته و دارد. مذاهب اسلامی با همه تفاوت‌ها در اصل اندیشه مهدویت به عنوان یک آموزه مهم اسلامی اتفاق نظر دارند. باورداشت مهدویت علاوه بر خاستگاه آیات قرآنی و روایات معصومین علیهم‌السلام، مستندات عقلی نیز آن را همراهی و تأیید می‌نماید. یعنی قرآن و عقل با رویکرد عام و روایات با رویکرد خاص خاستگاه مهدویت و توجیه‌گر مبانی و اصول آن می‌باشند. اندیشه تابناک مهدویت که برخاسته از فرهنگ و باور اصیل اسلامی است، بسان همه اندیشه‌های باورمحور در طول تاریخ به دلیل عوامل گوناگون اجتماعی، فرهنگی، مذهبی و سیاسی دچار تطور و تحول و فراز و فرود تاریخی گردیده است؛ به طوری که از برآیند این فرایند دو نکته برداشت می‌شود: ۱. وجود آسیب‌ها و چالش‌هایی که دامنگیر عرصه مهدویت اصیل شده که ضرورت تحقیقات آسیب‌شناسانه برای پالایش و آفت‌زدایی از حریم پاک اندیشه مهدویت را دوجندان می‌کند. ۲. تحول و تطوری که حوزه مهدویت از لحاظ مسائل درونی و بیرونی پیدا نموده که نشان‌دهنده گسترده‌گی محیطی مهدویت از نظر قلمرو است. بی‌تردید حوزه مهدویت در ابتدای امر که به عنوان

باوری اعتقادی و اندیشه‌ای دینی در میان مسلمانان مطرح بوده، از نظر دامنه و قلمرو بسیار محصور و از نظر حجم مسائلی بسیار محدود بوده است؛ اما در فرایند تاریخ به دلیل مواجهه اندیشه مهدویت با انتظار و افکار مختلف گروه‌ها و با پیدایش پرسش‌ها و شبهات گوناگون افراد که در پی تحولات اجتماعی و تفاوت‌ها مذهبی نمایان شده است، بر دامنه و مسائل آن افزوده شده است؛ به طوری که مهدویت از یک حوزه اعتقادی صرف به حوزه مطالعاتی پرقلمرو و پر حجم تبدیل شده است و نیز مسائل تک‌تباری آن به مسائل چندتباری با رویکردهای مختلف کلامی، فلسفی، تاریخی، سیاسی، تفسیری، روان‌شناسی و... ارتقا پیدا کرده است. بر این اساس امروزه حوزه مهدویت که حوزه‌ای تأثیرگذار در همه امور فردی و اجتماعی است، با انبوهی از مسائل کلی و جزئی، درونی و بیرونی روبرو بوده و به عنوان رشته‌ای تخصصی با رویکرد پسینی و حوزه چندرشته‌ای با رویکرد پیشینی قابل طرح می‌باشد. بر این اساس مراکز و مؤسسات مهدویت به‌ویژه مجموعه‌های علمی - تخصصی وابسته به حوزه علمیه و نیز اندیشمندان و مراکز مهدوی از جمله پژوهشکده مهدویت و آینده‌پژوهی و پژوهشگران و محققان این پژوهشکده با ورود عالمانه و متخصصانه و نگرشی نو و بنیادی به مطالعات و پژوهش‌های کاربردی و مسئله‌محور اقدام نموده‌اند.

اثر پیش‌رو با عنوان «مهدویت و سبک زندگی» کوششی است گرانسنگ از فاضل ارجمند جناب حجت‌الاسلام آقای محمود ملکی‌راد که از مهدی‌پژوهان پرتلاش می‌باشد. شایسته و بایسته است از زحمات و تلاش ناظر محترم جناب حجت‌الاسلام و المسلمین محمد کاویانی ارانی و ارزیابان این پژوهش آقایان حجت‌الاسلام مسعود آذربایجانی و حجت‌الاسلام محمدرضا ضمیری،

همچنین از ریاست محترم دفتر تبلیغات اسلامی حجت الاسلام والمسلمین
 استاد احمد واعظی و ریاست محترم پژوهشگاه حجت الاسلام والمسلمین
 استاد نجف لک زایی و معاون پژوهشی پژوهشگاه حجت الاسلام والمسلمین
 محمد هادی یعقوب نژاد و نیز از تلاش بی وقفه جناب آقای سید حامد شاهرخی
 (مسئول محترم اداره پژوهش) و کوشش های ارجمند اعضای شورای پژوهشی
 و دست اندرکاران اجرایی آقایان محمد شریفی و عبدالله ربیعی و سید ابراهیم
 عباسی، نشر پژوهشگاه که عهده دار آماده سازی فنی و چاپ و نشر اثر بوده و
 هست، قدردانی و تشکر گردد.

حسین الهی نژاد

مدیر پژوهشکده مهدویت و آینده پژوهی

www.ketab.ir